

Authentieke missieverhalen van veteranen als uitlaat voor weggestopte gevoelens

Zeker honderd veteranen (oud en jong) kregen in 'Veteranen' een 'missiegezicht' van fotograaf Paul de Graaff. (Oud-)militairen die uitgezonden werden naar conflictgebieden die inmiddels aan de keukentafel een begrip zijn geworden: Afghanistan, Libanon, (voormalig) Joegoslavië (Bosnië, Kosovo), Cambodja e.a. missiegebieden.

"Het leek mij gewoon leuk veteranen te fotograferen voor een eventuele expositie", verwoordt De Graaff zijn "enige drijfveer" om het indrukwekkende foto- en verhalenboek dat 'Veteranen' uiteindelijk is geworden, te maken. Een boek dat een inkijkje oplevert achter de stoere, de 'bikkel-buitenkant' van missieveteranen van "alle rangen en standen" en alle krijgsmachtdelen.

'Missionair' karakter

Gaandeweg kreeg, geconfronteerd met de vaak schrijnende, inkervende verhalen van de veteranen, de oorspronkelijk 'neutrale' drijfveer van de ondernemende fotograaf, een meer 'missionair' karakter.

De Graaff wilde absoluut niet het zoveelste dertien-in-een-dozijn fotoboek over veteranen maken. Maar met zijn foto's wilde hij de lezer-kijker als het ware in retrospectief een blik gunnen op de missie-krassen en -groeven op de harde schijf van de veteraan. "Ze kijken allemaal zo somber", kreeg de portrettist dan ook voor de voeten geworpen. "Ja, dat klopt", beaamt de maker van 'Veteranen', "maar ik heb dat helemaal niet beïnvloed of geregisseerd. Mijn enige vraag aan de mensen was of ze terug wilden gaan in hun herinnering naar een gebeurtenis, een ervaring tijdens hun uitzending. En dat zie je terug in de uitdrukking op de gezichten."

Authentieke verhalen

Daarnaast schreven de geportretteerden ook een verhaal over die

speciale missiebelevens. "Hun openhartige verhalen gaan soms over nare herinneringen aan mitrailleurvuur en berrmbommen. Kapotgeschoten huizen, doden en gewonden, angst en paniek." Authentieke verhalen van ca. 600 woorden, opgesteld en 'vormgegeven' door de tijdens de missie opgelopen krassen en groeven. Rauw en in de stijl en verteltrant van de veteraan zelf zonder eindredactionele 'opsmaak', -afgezien dan van de gecorrigeerde taalfouten. Dat was de "absolute voorwaarde" die De Graaff had neergelegd bij de uitgeverij. "Ja, de één heeft een wat vlottere schrijfstijl dan de ander, maar ik wilde hoe dan ook die eigenheid van de verhalen bewaren", verduidelijkt de auteur.

En toch, die zelf opgeschreven relazen getuigen ook over de vaak warme contacten die de missieveteranen hadden opgebouwd (*winning the hearts & minds*) met de lokale bevolking en uiteraard ook over de onvoorwaardelijke vriendschap en camaraderie tussen militairen onderling. "Wat ik met het boek heb geprobeerd te bereiken is dat de mensen door terug te gaan in hun herinnering en het schrijven van het verhaal daarover, een uitlaat vonden voor hun weggeborgen gevoelens. Ik hoop dat het een inspiratiebron is voor de veteranen en hun familie om het stilzwijgen te doorbreken. De familie kan daarbij helpen door verder te vragen en dieper te graven naar het 'echte' verhaal. Het zou fijn zijn

als die verhalen meer in beeld komen", is de wens en hoop van Paul de Graaff. Op 19 juni jl. kregen de geportretteerde veteranen het boek aangeboden. Het eerste exemplaar bij die gelegenheid was voor de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen luitenant-generaal der mariniers Frank van Sprang.

Verloting

'Veteranen' van Paul de Graaff is uitgegeven door 20/10 Uitgevers te Rotterdam. De uitgever stelt drie exemplaren van het foto- en verhalenboek beschikbaar voor verloting onder de leden van de ACOM.

Stuur een briefkaart of mail naar info@acom.nl. Vermeld daarbij uw naam, registratienummer en de titel van het boek. Reageren kan tot en met 27 augustus.

'Veteranen' Paul de Graaff
20/10 Uitgevers 228 p.
hardcover € 49,50.

Zie voor winnaars verloting boeken
AJ#06-21 p. 29

